

COORDONAT
Ministrul finanțelor
_____ **ANATOL ARAPU**

APROBAT
Director al Inspecției financiare
_____ **ALEXEI SECRIERU**

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA
INȘPECȚIA FINANCIARĂ

**PROGRAMUL DE
DEZVOLTARE STRATEGICĂ
(2014 - 2016)**

CHIȘINĂU, 2014

CUPRINS:

	Pag.
INTRODUCERE.....	3
1. SITUAȚIA CURENTĂ	4
1.1 MISIUNEA, VIZIUNEA, VALORILE.....	4
1.2 CADRUL JURIDIC.....	6
1.3 ANALIZA RESURSELOR EXISTENTE	7
1.4 IMPACTUL INFLUENȚELOR EXTERNE ASUPRA ACTIVITĂȚII INSPECȚIEI FINANCIARE	9
1.5 ANALIZA SWOT	12
2. PROFILUL INSPECȚIEI FINANCIARE.....	15
2.1 STRUCTURA ORGANIZATORICĂ	15
2.2 ORGANIGRAMA	16
3. OBIECTIVELE INSPECȚIEI FINANCIARE	17
4. EVALUAREA ȘI DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR	18
5. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE	19

INTRODUCERE

Programul de dezvoltare strategică (în continuare – PDS) a Inspecției financiare (în continuare – Inspecția) pentru anii 2014-2016 constituie documentul principal de dezvoltare strategică a activității de inspecție și include misiunea, obiectivele, prioritățile și direcțiile de activitate pe termen mediu.

Programul de dezvoltare strategică reflectă modul și instrumentele de realizare a priorităților stipulate în documentele de politici publice naționale în domeniul de competență a Inspecției, a instituțiilor-partenere, precum și deficiențele existente la ora actuală și cele prognozate și a mecanismelor de suprimare a acestora.

Programul de dezvoltare strategică este documentul de identitate a Inspecției financiare – documentul central din care derivă toate acțiunile pe parcursul următorilor 3 ani și ca urmare, reprezintă:

- un instrument de planificare a activității și al politicilor prioritare ale Inspecției financiare;
- un instrument de management pentru Inspecția financiară;
- un instrument de comunicare internă și externă.

Acest document este elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.176 din 22 martie 2011 „Cu privire la aprobarea Metodologiei de elaborare a programelor de dezvoltare strategică ale autorităților administrației publice centrale” și a Ghidului privind elaborarea Programul de dezvoltare strategică pentru o perioadă de 3 ani (2014 - 2016). Pentru planificarea operațională a activității Inspecției financiare se vor elabora planuri anuale de acțiuni privind realizarea PDS, constituind astfel, și un instrument de monitorizare și evaluare a acestuia.

Structura PDS cuprinde următoarele capitole:

- *situația curentă - misiunea, viziunea, cadrul juridic, analiza resurselor existente, precum și analiza punctelor forte și slabe, oportunităților și riscurilor, inclusiv externe, care influențează activitatea Inspecției;*
- *profilul, structura organizatorică, organigrama;*
- *obiectivele, indicatorii de performanță, subdiviziunile din cadrul Inspecției responsabile de implementarea acțiunilor Programului, instrumentele și perioada de realizare a obiectivelor;*
- *evaluarea și dezvoltarea capacităților, sumarul evaluării capacităților, necesitățile prioritare și recomandările pentru suplinirea acestora;*
- *mecanismul de monitorizare și evaluare.*

1. SITUAȚIA CURENTĂ

1.1 MISIUNEA, VIZIUNEA, VALORILE

Misiunea Inspecției constă în protejarea intereselor financiare ale statului și a cetățenilor prin exercitarea controlului financiar centralizat al Ministerului Finanțelor în baza principiilor transparenței și legalității, privind respectarea legislației referitoare la operațiuni și tranzacții de management general a resurselor și proprietății publice.

Pentru a îndeplini misiunea, Inspecția:

- ✓ inspectează tranzacțiile instituțiilor publice;
- ✓ inspectează conturile de venituri ale companiilor de stat și celor private, companii în care statul deține o cotă-parte;
- ✓ efectuează controlul asupra respectării disciplinei de stat a prețurilor;
- ✓ efectuează inspectări la solicitarea organelor de drept;
- ✓ dă asigurări că instituțiile publice și întreprinderile de stat activează în conformitate cu legislația și reglementările în vigoare.

Inspecția își propune să creeze un sistem de control, care minimizează riscurile utilizării abuzive a fondurilor și bunurilor publice, inclusiv comiterii fraudei și a abuzului, și de asigurare a respectării legislației referitoare la prețurile pentru produsele de importanță socială. Performanța financiară trebuie să fie orientată spre examinarea posibilelor semnale de neregularități în managementul finanțelor publice și selectarea domeniilor cu grad sporit de risc.

Întru îndeplinirea misiunii sale de protejare a intereselor financiare ale statului, Inspecția va lua în considerație programele actuale de reformă pentru stabilirea controlului financiar public intern și management financiar în instituții, totodată concentrarea tot mai mare asupra investigărilor în caz de fraudă, abuz și management financiar defectuos.

În cazul, în care vor fi stabilite cazuri de fraudă sau de abuz, Inspecția va coopera cu organele de drept, prezentându-le materialele de inspectare pentru examinare și întreprindere a acțiunilor de tragere la răspundere a persoanelor vinovate. Concomitent, Inspecția va aplica sancțiuni persoanelor responsabile pentru utilizarea abuzivă a fondurilor publice și a activelor cu încălcarea prevederilor aprobate prin lege și va înainta prescripții privind compensarea pierderilor suportate de către stat.

Viziunea este de a crea o Inspecție profesionistă, cu standarde etice sporite, expertă în domeniile sale de competență și înalt apreciată de diferite categorii de public pe care le servește.

Necesitatea dezvoltării cauzate de reformele majore actuale și prioritățile axate pe îmbunătățirea gestionării resurselor bugetare și implementarea controlului financiar public intern, pe dezvoltarea Curții de Conturi cu scopul punerii în aplicare a standardelor de audit extern ale Organizației Europene a Instituțiilor de Audit Suprem (EUROSAI) și Organizației Internaționale a Instituțiilor de Audit Suprem (INTOSAI), activitatea Inspecției va fi orientată primordial, reieșind din rolul obiectivelor de dezvoltare, funcțiile și atribuțiile pentru a asigura funcționarea

eficientă, evitarea dublării cu funcțiile Curții de Conturi, auditului intern și structurilor de control financiar ale altor instituții.

Pentru a sprijini Inspekția în procesul de îndeplinire a misiunii, luând în considerare actualele reforme în controlul financiar public intern și auditul extern, se propune o serie de reforme operaționale menite să îmbunătățească propriile mecanisme de funcționare și anume:

- procesul de raportare privind activitatea de inspectare, o consultare activă cu alte structuri, în special cu Direcția de armonizare a controlului financiar public intern a Ministerului Finanțelor, Curtea de Conturi și alte organizații relevante, privitor la neregulile care rezultă din gestionarea necorespunzătoare, reglementările sau politicile neclare, în scopul reducerii nivelului de deficiențe în activitatea managerială;

- eficiența activității de inspectare, inclusiv a procedurilor, practicilor și metodelor de inspectare prin modernizare pentru a asigura o mai mare concentrare pe zone cu un grad înalt de risc;

- sistemul propriu de control intern al Inspekției și managementul riscului va fi îmbunătățit cu scopul de a reduce riscul de utilizare inefficientă a resurselor și a posibilităților de corupție în cadrul Inspekției;

- comunicarea – nivelul de percepere a instituțiilor publice, a parlamentarilor și a publicului larg a activităților Inspekției, rapoartele sale prin crearea unui website.

În acest sens, va fi necesar de implementat activități din cadrul legal, instituțional și profesional:

Cadrul legislativ

În scopul reglementării activității de inspectare se propune introducerea prevederilor în legislație, care ar reglementa expres rolul și funcțiile Inspekției ca organ de inspectare financiară în sistemul de control.

Cadrul instituțional

O structură operațională internă reformată. Se propune identificarea unei structuri optime, ceea ce ar permite inspectarea obiectivă și independentă, cu stabilirea unei colaborări fructuoase cu direcțiile teritoriale.

Cadrul profesional

Se propune îmbunătățirea resurselor, inclusiv crearea unei baze de date de informații, asigurarea profesionalismului personalului. Este necesar de a dezvolta abilități în domeniul informatic, pentru a elabora rapoarte clare, concise și convingătoare, cunoașterea aprofundată a problemelor legate de contabilitatea sectorului corporativ, colectarea și analiza de date și informații din surse terțe.

Valorile

Profesionalismul – cunoștințele profesionale, capacitățile analitice și experiența, precum și perfecționarea profesională continuă.

Performanța – căutarea permanentă a metodelor de îmbunătățire a activității operaționale a Inspekției pentru îmbunătățirea eficienței și eficacității acesteia.

Responsabilitatea – sporirea calității raportării, principiu al Inspekției, datorită căruia angajații sunt responsabili față de lege și societatea civilă, pentru buna exercitare a obligațiilor de serviciu.

Confidențialitatea – angajații nu vor dezvălui informația obținută în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu excepția cazului în care este o obligație legală sau profesională, există regulamente, relațiile dintre Inspecția și instituțiile inspectate rămânând confidențiale. Anterior publicării, rapoartele Inspecției se discută cu instituția sau persoana inspectată, cu excepția cazului constatării fraudei sau abuzului în activitate.

Legalitatea – Inspecția și angajații săi se vor conforma în totalitate cu cerințele legii și cu instrucțiunile emise de Ministerul Finanțelor.

Obiectivitatea – Inspecția va urmări ca procesul de inspectare financiară să fie asigurat la cel mai înalt nivel de obiectivitate, profesionalism și imparțialitate în desfășurarea activităților sale.

Independența – Inspecția și angajații săi vor urmări întotdeauna să acționeze într-un mod independent, fără a fi influențați de interese personale și de presiunea externă.

Relațiile profesionale de serviciu se vor baza pe cooperarea deschisă. Personalul trebuie să fie disponibil pentru o comunicare eficientă în abordarea și rezolvarea problemelor apărute în desfășurarea consultărilor și cooperării.

1.2 CADRUL JURIDIC

La momentul actual, activitatea Inspecției este reglementată de prevederile următoarelor legi:

- + **Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.96** stipulează funcțiile de bază și sfera de aplicare a competențelor Inspecției.
- + **Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.92** abilitază Inspecția cu atribuții de sancționare a agenților economici care au obținut venit ilicit în rezultatul relațiilor economice cu entitățile publice.
- + **Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010** abilitază Inspecția cu atribuții de verificare a aspectelor ce țin de verificarea documentară a circulației mărfurilor și serviciilor comerciale, stocurilor de marfă, respectării disciplinei de preț la produsele de importanță socială.
- + **Legea privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16.10.2003** oferă efectuarea inspectărilor asupra execuției bugetelor unităților administrativ-teritoriale.
- + **Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008** împuternicește Inspecția cu competența de examinare a unui șir de contravenții economice și adoptarea deciziilor de aplicare a sancțiunilor pecuniare.

Actul normativ ce reglementează modul de organizare și funcționare a Inspecției este **Hotărârea Guvernului privind organizarea activității de inspectare financiară nr.1026 din 02.11.2010** – actul normativ de bază prin care este aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare, care prevede

misiunea, sfera de aplicare, funcțiile de bază, atribuțiile, drepturile și obligațiile Inspecției.

Hotărîrea Guvernului cu privire la măsurile de coordonare și de reglementare de către stat a prețurilor (tarifelor) nr.547 din 04.08.1995 pune în sarcina Inspecției efectuarea controlului asupra respectării disciplinei de stat a prețurilor.

Hotărîrea Guvernului despre aprobarea Regulamentului privind formarea prețurilor la medicamente și alte produse farmaceutice și parafarmaceutice nr.603 din 02.07.97 pune în sarcina Inspecției asigurarea controlului asupra respectării modalității de formare a prețurilor la medicamentele comercializate și plasate pe piața internă.

Astfel, cadrul legal în al cărui bază activează Inspecția este Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.96 și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1026 din 02.11.2010.

Conform prevederilor Hotărîrii Guvernului privind organizarea activității de inspectare financiară nr.1026 din 02.11.2010, funcțiile de bază ale Inspecției sunt:

a) inspectarea financiară a operațiunilor și a tranzacțiilor privind respectarea cadrului normativ în domeniul bugetar și economico-financiar;

b) detectarea prejudiciilor/iregularităților la entitățile supuse inspectării (controlului) financiare.

În exercitarea funcțiilor sale, Inspecția efectuează inspectări financiare la:

a) autoritățile publice centrale și locale și instituțiile subordonate și/sau fondate de către acestea, pe aspecte ce țin de utilizarea resurselor finanțate sau contractate de la bugetul public național, a granturilor și a mijloacelor oferite de către donatorii interni și externi, raportarea datoriei publice, procedurile de achiziție publică, precum și gestionarea conformă a activelor și pasivelor;

b) la întreprinderile de stat și cele municipale, la societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte, precum și la persoanele afiliate, pe aspecte ce țin de utilizarea patrimoniului public, corectitudinea defalcărilor la buget și achitarea dividendelor, disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat;

c) la alte persoane fizice și juridice, care utilizează mijloace financiare publice și gestionează patrimoniu public, pe aspecte ce țin de corectitudinea efectuării operațiunilor și tranzacțiilor economice din mijloace financiare publice și pe aspecte ce țin de respectarea cadrului normativ privind procedura de utilizare a granturilor oferite de donatorii interni și externi.

1.3 ANALIZA RESURSELOR EXISTENTE

În prezent, gama actuală de organizații și proporția de resurse consumate din cadrul Inspecției este următoarea:

1) grupa I – instituțiile bugetare, inclusiv ministerele, agențiile, autoritățile publice locale, precum și entitățile din domeniile asistenței sociale și medicale (70%);

2) grupa II – întreprinderile de stat și cele municipale, societățile comerciale, în al căror capital social statul deține o cotă-parte nu mai mică de 25 la sută (25%);

3) grupa III – întreprinderile private care furnizează mărfuri social-importante și produse farmaceutice (5%).

Timpul necesar pentru solicitările parvenite din petiții și din alte surse sunt incluse în aceste proporții și aceasta se ridică la aproximativ o treime din totalul resurselor, dar variază în timp, în funcție de nivelul activităților electorale.

Tipurile de inspectări (controale) financiare efectuate de către Inspecție în dependență de domeniul de activitate sunt următoarele:

1) în cadrul grupei I – inspectări totale, inspectări tematice și inspectări la solicitare;

2) în cadrul grupei II – inspectări totale, inspectări tematice și inspectări la solicitare;

3) în cadrul grupei III – controale economico-financiare și inspectări la solicitare.

Ca rezultat al modificărilor și evoluțiilor legislative, politice ce urmează să aibă loc, se prezintă următorul scenariu privind tipurile de inspectări (controale) financiare efectuate de către Inspecția:

1) grupa I – se preconizează că își va menține proporția de 70%, totodată se vor reduce inspectările totale, iar numărul celor tematice ar putea crește și nu în ultimul rând din motivul parvenirii solicitărilor de la unitățile de audit intern, instituite în entități. Această schimbare va avea loc în primul rând la autoritățile publice centrale și mai puțin în autoritățile administrației publice locale, cu toate acestea, această reducere poate fi compensată prin creșterea numărului solicitărilor, parvenit de la entitățile mici;

2) grupa II – se preconizează că proporția se va reduce de la 25% la 15% ca rezultat al procesului de privatizare a bunurilor proprietate de stat (însă ulterior perioadei de acțiune a PDS-ului);

3) grupă III – se preconizează că proporția ar putea crește de la 5% la 15% ca rezultat al acceptării (adoptării) actualelor propuneri de modificare a legislației (de exemplu, modificările propuse la Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010).

Totodată, se presupune o creștere a numărului inspectărilor la agenții economici care prestează servicii și lucrări entităților din sectorul public (controale de contrapunere) privind verificarea corectitudinii și legalității tranzacțiilor realizate.

Suplimentar, extinderea competenței Inspecției privind controalele economico-financiare la entitățile private (începând cu anul 2010 în baza Legii cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010) și parvenirea solicitărilor adiționale din partea organelor de drept, va necesita resurse suplimentare disponibile. Astfel, situația actuală din cadrul Inspecției privind insuficiența personalului se va redresa prin eliminarea un anumit aspect al volumului de muncă și planificarea lui în raport cu resursele disponibile.

În prezent, în conformitate cu prevederile pct.1 din Hotărârea Guvernului privind organizarea activității de inspectare financiară nr.1026 din 02.11.2010, efectivul

limită pentru Inspecție este stabilit în număr de 135 de unități, inclusiv personalul auxiliar – în număr de 7 unități.

Din efectivul total, sunt încadrați 109 angajați cu funcții de inspecție (control) financiară. Personalul actual este constituit din economiști (cu abilități contabile) și juriști (cu abilități de drept economic). Noi cerințe sunt pentru recrutarea de personal cu cunoașterea tehnologiilor informaționale, inclusiv a soft-urilor de contabilitate și cu abilități analitice. În acest sens, se preconizează crearea unui nou serviciu de tehnologii informaționale, cu cerința necesară ca personalul acesteia să aibă aceste abilități.

Luând în considerație o astfel de structură, cel mai eficient mod de realizare a solicitărilor privind efectuarea inspecțiilor asupra comportamentelor frauduloase și neconforme cadrului legal, ar fi formarea echipelor complexe de inspecție (economiști, juriști, personal competent în tehnologii informaționale) care ar avea capacitatea de a răspunde tuturor cerințelor înaintate.

1.4 IMPACTUL INFLUENȚELOR EXTERNE ASUPRA ACTIVITĂȚII INSPECȚIEI FINANCIARE

Dezvoltarea controlului financiar public intern (CFPI)

În contextul dezvoltării controlului intern, inclusiv a auditului intern în instituțiile publice, răspunderea pentru implementarea unor proceduri de verificare a corectitudinii managementului financiar, evidenței contabile, a tuturor proceselor economico-financiare, de elaborare, executare și raportare privind utilizarea finanțelor publice și gestionarea patrimoniului public se transferă managerului instituției publice.

Corectitudinea activității economico-financiare, inclusiv a contabilității trebuie să devină o preocupare permanentă a executorilor de buget, astfel încât răspunderea pentru controlul intern asupra proceselor economico-financiare să nu fie plasată spre Inspecție prin solicitări de efectuare a controalelor financiare periodice totale sau tematice.

Inspecția se va ocupa de tematici cu grad sporit de risc de eventuale fraude și neregularități în gestionarea finanțelor și a patrimoniului public.

Doar în cazul în care vor fi detectate neregularități financiare majore, acestea se vor remite și vor fi examinate de către Inspecție. Altfel spus, controlul intern la nivelul instituțiilor publice este primul filtru menit să prevină și să detecteze neregularitățile și fraudele, iar odată cu detectarea lor se va solicita implicarea Inspecției.

În acest context, dezvoltarea controlului financiar public intern va diminua aria de acoperire cu inspecții (controale) financiare și volumul resurselor solicitate de Inspecție.

✚ Modificările propuse în cadrul legislativ

Modificări propuse la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.92

În scopul majorării sferei de activitate și a competențelor sale, Inspecția a propus de a opera modificări la art.12 din Legea menționată prin completarea în final cu pct.5 cu următorul cuprins:

„5. La solicitarea organelor de drept, în baza ordonanțelor emise în cadrul desfășurării urmăririi penale, Inspecția financiară efectuează controlul economico-financiar la persoanele juridice de drept public/privat și persoanele fizice ce practică activitate de întreprinzător, pe tematica invocată în ordonanțele organelor de drept.”

În cazul în care modificările propuse vor fi adoptate, aria de activitate și resursele solicitate de Inspecție se vor majora.

Modificări propuse la Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010

În scopul majorării sferei de activitate și a competențelor sale, Inspecția a propus de a opera modificări la art.22, alin.(2) din Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010, după cum urmează:

„(2) Controlul economico-financiar este exercitat de către Inspecția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor în limita atribuțiilor sale funcționale:

a) Inspecția financiară efectuează controlul economico-financiar la persoanele juridice de drept privat, precum și la persoane fizice ce practică activitatea de întreprinzător, pe aspecte ce țin de respectarea disciplinei de preț la produsele de importanță socială.

b) La solicitarea organelor de drept, în baza ordonanțelor emise în cadrul desfășurării urmăririi penale, Inspecția financiară efectuează controlul economico-financiar la persoanele juridice de drept public/privat și la persoane fizice ce practică activitatea de întreprinzător, pe aspectele invocate în ordonanțele organelor de drept.”

De menționat, că la momentul actual alineatul 2 al acestui articol din legea nominalizată are următorul cuprins: *„Controlul economico-financiar este exercitat de către Inspecția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor și de colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne. Scopul acestui control este verificarea indicării corecte a circulației mărfurilor și serviciilor comerciale în actele de contabilitate (rapoartele financiare și statistice), a corespunderii stocului de marfă cu actele respective, a corectitudinii achitării mărfurilor și serviciilor procurate, a respectării disciplinei de preț la produsele de importanță socială.”*

Așadar, în cazul în care modificările propuse vor fi adoptate, aria de activitate și resursele solicitate de Inspecție se vor majora.

Adoptarea legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale

În scopul asigurării dezvoltării durabile a finanțelor publice, al consolidării disciplinei bugetar-fiscale și al asigurării gestionării eficiente și transparente a resurselor financiare publice, Guvernul RM a înaintat în Parlamentul RM proiectul legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Conform art.78, alin.(4), lit. b) din proiectul legii menționate *„Inspecțiilor financiare pot fi supuse: întreprinderile de stat/municipale, societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte nu mai mică de 25 la sută, precum și persoanele afiliate acestora;”*.

De menționat, că în conformitate cu prevederile actelor normative actuale Inspekția efectuează inspectări (controale) financiare la întreprinderile de stat și cele municipale, la societățile comerciale, în al căror capital social statul deține o cotă-parte, precum și la persoanele afiliate, cota de participare a statului nefiind limitată.

Prin urmare, în cazul adoptării legii menționate aria de activitate și resursele solicitate de Inspekție se vor diminua.

Procesul de privatizare a bunurilor proprietate de stat

În conformitate cu prevederile pct.2 din Hotărârea Guvernului cu privire la măsurile de realizare a Legii nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr. 945 din 20.08.2007 a fost aprobată lista bunurilor proprietate de stat supuse privatizării.

Deși procesul de privatizare este unul complex, dificil și de lungă durată, derularea acestuia va influența Inspekția prin reducerea ariei de activitate și a resurselor solicitate.

Atribuirea noilor competențe Inspekției financiare

La 01 octombrie 2012 Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) a fost reorganizat în Centrul Național Anticorupție. Noua structură se ocupă exclusiv de prevenirea și combaterea corupției, spălării banilor și finanțării terorismului, iar infracțiunile economice au fost transferate Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Vamal.

Ulterior reorganizării CCCEC, Inspekția se confruntă cu un număr mare, în creștere, de solicitări din partea organelor de drept privind efectuarea inspectărilor.

Totodată, pentru această funcție, ce necesită potențial specializat, sunt necesare atât suplimentarea personalului Inspekției, cât și completarea cadrului normativ ce ține de atribuirea competenței privind inspectarea sectorului privat și organizațiilor non-guvernamentale la solicitarea organelor de drept în cadrul urmăririi penale.

Conjunctura politică din țară și cea din exterior

În anul 2014 în Republica Moldova se vor desfășura următoarele alegeri parlamentare. De obicei, ca consecință al campaniilor electorale crește numărul petițiilor și solicitărilor privind efectuarea inspectărilor (controalelor) financiare la diferiți actori politici.

O altă influență este faptul că Republica Moldova, de mai mulți ani, are (declarată) drept prioritate integrarea în Uniunea Europeană. La momentul actual obiectivul esențial este integrarea în UE, structură care antrenează într-un proces dinamic de transformare și consolidare economică, politică și militară a statelor membre.

Integrarea europeană reprezintă un proces, care implică atât beneficii, cât și riscuri pentru statele implicate. Pentru Republica Moldova integrarea în UE, ar aduce cu siguranță mai multe beneficii decât riscuri, printre care: mijloace financiare alocate prin intermediul programelor și intensificarea fluxurilor de investiții străine directe.

Factorii menționați mai sus vor influența Inspekția prin majorarea ariei de activitate și a resurselor solicitate.

1.5 ANALIZA SWOT

În prezent, Inspecția este unica instituție din Republica Moldova cu atribuții de inspectare financiară și capacități de a verifica fondurile publice. Concomitent, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010, Hotărârii Guvernului cu privire la măsurile de coordonare și de reglementare de către stat a prețurilor (tarifelor) nr.547 din 04.08.1995 și Hotărârii Guvernului despre aprobarea Regulamentului privind formarea prețurilor la medicamente și alte produse farmaceutice și parafarmaceutice nr.603 din 02.07.97, instituția are competența de a verifica procesele financiare ale companiilor private și persoanele fizice implicate în activități de comerț.

Cadrul legislativ ce reglementează activitatea, competențele Inspecției sau necesită îmbunătățiri, în special pentru a modifica responsabilitățile definite insuficient, sau este necorespunzător. Independența Inspecției este relativă, deoarece funcționează în baza unei hotărâri a Guvernului și nu este abilitată cu competențe printr-o lege organică.

Personalul are bună pregătire profesională și capacități pentru a realiza cerințele de inspectare, însă nu dispune de competențele necesare pentru a opera într-un mediu modern, inclusiv abilități în tehnologii informaționale și analitice și nu are experiență de operare cu soft-ul modern de contabilitate. Concomitent, Inspecția se confruntă cu incapacitatea de a recruta și menține personal de înaltă calificare, din cauza salariilor mici și a condițiilor de muncă care nu sunt competitive cu cele oferite în sectorul privat.

Una din problemele ce persistă în prezent este lipsa pârghiilor de compensare, de către persoanele responsabile, a cheltuielilor nereglementare sau abuzive, depistate în cadrul inspectărilor (controalelor) financiare. Un procent foarte mare de sesizări, adresat Procuraturii (cca 95%) nu este examinat, deoarece materialele de inspectare expediate țin de acțiuni civile, iar Procuratura este pregătită să acționeze doar în cazul în care există caracteristici penale ale unei neregularități.

La momentul actual, Inspecția se mai confruntă cu problema mediatizării slabe a activității sale, având un profil public scăzut cu mass-media.

Puncte forte (S)	Puncte slabe (W)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unica instituție din Republica Moldova cu atribuții de inspectare financiară și capacități de a verifica fondurile publice. ▪ Competența de a verifica procesele financiare ale companiilor private și persoanele fizice implicate în comerț (conform L231, HG547, HG603). ▪ Importanța deosebită a Inspecției în sistemul național de mijloace financiare ale statului care justifică pe deplin alocarea resurselor umane, materiale și financiare. ▪ Suportul Ministerului Finanțelor. ▪ Experiență managerială și atitudine deschisă a conducerii, calități de leadership la nivelul conducerii. ▪ Personal cu o bună pregătire profesională (nivel universitar și postuniversitar) și cu un grad ridicat de calificare și experiență vastă în domeniu. ▪ Capacitate de intervenție operativă în situații de urgență. ▪ Un nivel înalt de disciplină de muncă și executorie. ▪ Activitate desfășurată conform principiilor transparenței și legalității, care nu cuprinde fenomenul corupției. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cadrul legislativ ce reglementează activitatea, competențele Inspecției sau necesită îmbunătățiri, în special pentru a modifica responsabilitățile definite insuficient, sau este necorespunzător. ▪ Independența Inspecției este relativă, deoarece funcționează în baza unei hotărâri a Guvernului și nu este abilitată cu competențe printr-o lege organică. ▪ Personalul are bună pregătire profesională și capacități pentru a realiza cerințele de inspectare, însă nu dispune de competențele necesare pentru a opera într-un mediu modern, inclusiv abilități în tehnologii informaționale și analitice și nu are experiență de operare cu soft-ul modern de contabilitate. ▪ Agendă foarte afectată de solicitări din partea parlamentarilor și petiționarilor pentru efectuarea inspectărilor (controalelor) financiare în cazul sesizărilor de activități necorespunzătoare, ceea ce reduce capacitatea Inspecției să-și programeze activitatea într-un mod eficient. ▪ Incapacitatea de a recruta și menține personal înalt calificat, din cauza salariilor mici și a condițiilor de muncă, care nu sunt competitive cu cele oferite în sectorul privat. ▪ Dotare proastă cu echipament de birou, în special, lipsa de echipamente IT și de o adecvată bază de date ușor de căutat. ▪ Lipsa unui feedback de la clienți și alți utilizatori ai Inspecției cu privire la calitatea rezultatelor și rapoartelor. ▪ Un procent foarte mare de sesizări, adresat Procuraturii (cca 95%) nu este examinat, deoarece materialele de inspectare expediate țin de acțiuni civile, iar Procuratura este pregătită să acționeze doar în cazul în care există caracteristici penale ale unei neregularități. ▪ Un profil public scăzut cu mass-media.
Oportunități (O)	Riscuri (T)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consolidarea mandatului legal al instituției, inclusiv perfecționarea legislației diferite care reglementează sfera de aplicare și modalitățile de percepere și colectare a sancțiunilor. ▪ Îmbunătățirea eficienței instituției și eficientizarea activității prin oferirea unei calități mai superioară și o informare mai concretă, precum și un accent mai mare pe activitățile manageriale. ▪ Sporirea reputației publice a instituției. ▪ Dezvoltarea relațiilor și oportunităților pentru donatori pentru ca să asigure asistență financiară pentru activitățile de dezvoltare. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dezvoltarea CFPI și consecințele asupra activității de bază a instituției cu care este organizată și instruită să ofere în prezent. ▪ Pierderea controlului asupra programului de activitate a instituției din cauza numărului în creștere a solicitărilor de la parlamentari, petiționari, procurori, poliție și alții. ▪ Incapacitatea de a determina cu exactitate mandatul legislativ al instituției. ▪ Deficiențe în elaborarea de regulamente și legi care permite interpretări diferite de către diferite ministere (și care pot fi diferite de cele ale

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Asigurarea unei cooperări extinse și schimbul de informații între diferitele servicii de inspecție (control) ale Guvernului, Curtea de Conturi, Direcția de armonizare a controlului financiar public intern a Ministerului Finanțelor și unitățile de audit intern. ▪ Extinderea experienței și cunoștințelor instituției prin contactarea cu organizații similare din țările Uniunii Europene și alte aranjamente de cooperare internaționale. ▪ Extinderea domeniului de activități acoperite de inspecțiile tematice. ▪ Creșterea accentului instituției pe investigarea fraudelor. ▪ Creșterea activității de inspecție în sectorul privat. ▪ Asigurarea unui sistem de sancționare mai eficient. 	<p>instituției).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Resurse financiare insuficiente pentru a efectua toate sarcinile. ▪ Incapacitatea de a recruta și instrui personal de specialitate necesar pentru a îndeplini toate atribuțiile, în special cele ce țin de sectorul privat. ▪ Dezvoltarea altor servicii de control de specialitate. ▪ Un potențial eșec de a menține calitatea rezultatelor activității de inspecție (control) financiară. ▪ Mediatizarea slabă a activității, un profil public scăzut cu mass-media.
---	---

Una din oportunități pentru Inspecție pe viitor ar constitui consolidarea competențelor legale, inclusiv perfecționarea legislației ce reglementează sfera de aplicare și modalitățile de aplicare și percepere a sancțiunilor, dar și asigurarea unui sistem de sancționare mai eficient.

Totodată, pe motivul incapacității de a recruta și instrui personal de specialitate necesar pentru a îndeplini toate atribuțiile, în special cele ce țin de sectorul privat, Inspecția se poate confrunta cu riscul pierderii controlului asupra programului de activitate din cauza numărului în creștere a solicitărilor de la parlamentari, petiționari, procurori, poliție etc.

Dezvoltarea relațiilor și oportunităților pentru ca donatorii să asigure asistență financiară în activitățile de dezvoltare va diminua riscul insuficienței resurselor financiare pentru a realiza toate sarcinile Inspecției.

De asemenea, extinderea experienței și a cunoștințelor Inspecției prin contactarea cu organizații similare din țările Uniunii Europene și alte aranjamente de cooperare internaționale va reduce riscul unui potențial eșec de a menține calitatea rezultatelor activității de inspecție (control) financiară.

2. PROFILUL INSPECȚIEI FINANCIARE

2.1 STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

Conducerea Inspecției este exercitată de către director, care este asistat în activitatea sa de 2 directori adjuncți.

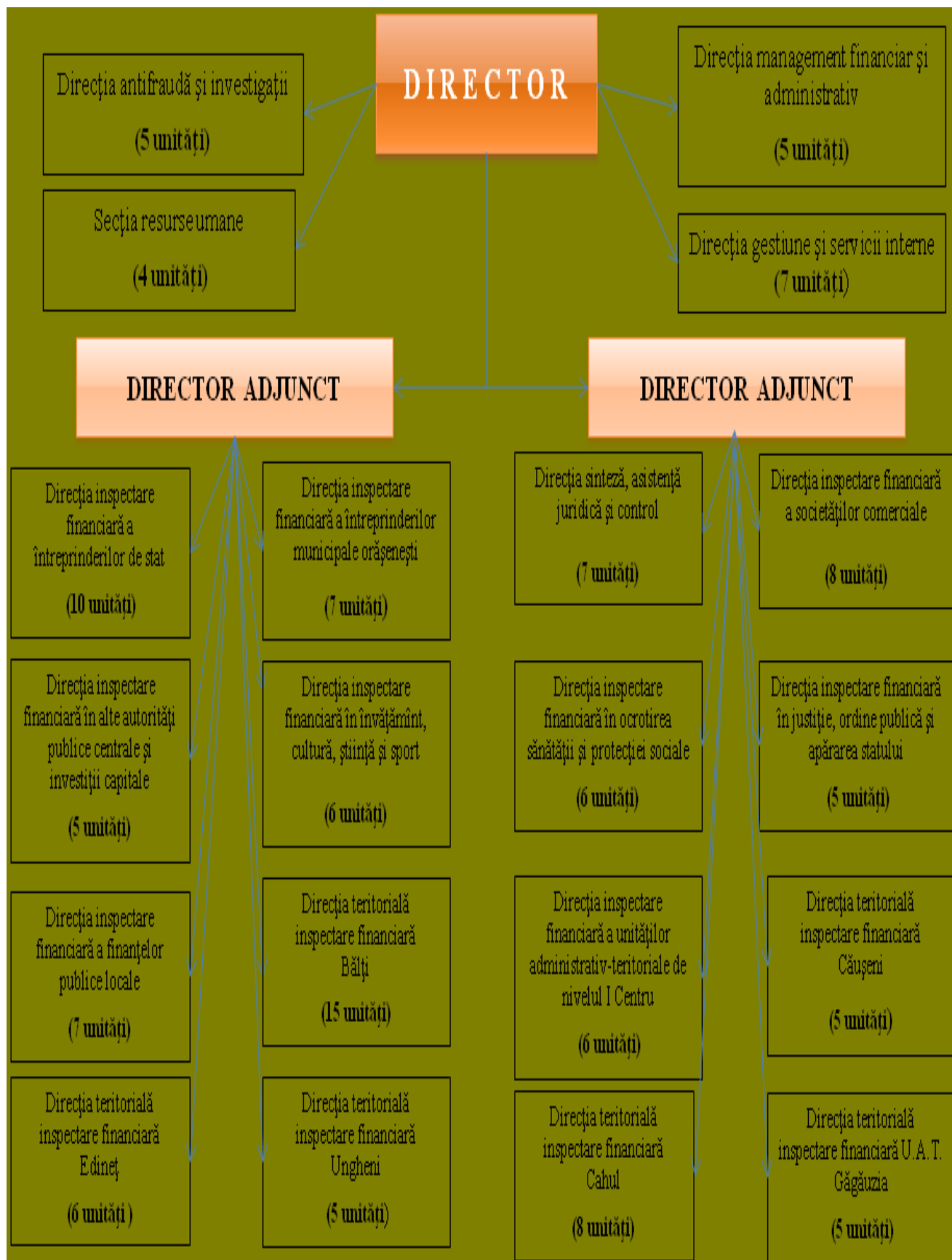
Numirea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu pentru director și directorii adjuncți ai Inspecției se efectuează de către Ministerul Finanțelor, în condițiile legii.

Structura Inspecției, schema de încadrare se aprobă de către Ministerul Finanțelor.

Structura organizatorică actuală a Inspecției este reflectată după cum urmează (directorul Inspecției poate înainta propuneri de modificare a structurii):

Nr. d/o	Denumirea direcției/secției
	APARATUL CENTRAL
1	Direcția inspectare financiară în învățământ, cultură, știință și sport
2	Direcția inspectare financiară în ocrotirea sănătății și protecției sociale
3	Direcția inspectare financiară în justiție, ordine publică și apărarea statului
4	Direcția inspectare financiară în alte autorități publice centrale și investiții capitale
5	Direcția inspectare financiară a întreprinderilor de stat
5.1	<i>Secția inspectare financiară a întreprinderilor de stat pe mun. Chișinău</i>
5.2	<i>Secția inspectare financiară a întreprinderilor de stat teritoriale</i>
6	Direcția inspectare financiară a societăților comerciale
7	Direcția antifraudă și investigații
8	Direcția inspectare financiară a întreprinderilor municipale orășenești
9	Direcția inspectare financiară a finanțelor publice locale
10	Direcția inspectare financiară a unităților administrativ-teritoriale de nivelul I Centru
11	Direcția sinteză, asistență juridică și control
12	Direcția management financiar și administrativ
13	Secția resurse umane
14	Direcția gestiune și servicii interne
	STRUCTURILE TERITORIALE
15	Direcția teritorială inspectare financiară Bălți
16	Direcția teritorială inspectare financiară Edineț
17	Direcția teritorială inspectare financiară Ungheni
18	Direcția teritorială inspectare financiară Căușeni
19	Direcția teritorială inspectare financiară Cahul
20	Direcția teritorială inspectare financiară UTA Găgăuzia

2.2 ORGANIGRAMA

3. OBIECTIVELE INSTITUȚIEI

Monitorizarea strictă și oportună a cheltuielilor publice și gestionării patrimoniului cu prioritatea în dependență de riscuri

Pe perioada de acțiune a Programului de Dezvoltare Strategică Inspecția își formulează următoarele obiective:

1) Perfecționarea cadrului legislativ cu specificarea competențelor necesare efectuării inspecțiilor în domeniul public, privat, inclusiv interacțiunea cu auditul intern și extern.

La momentul actual, Inspecția se confruntă cu problema imperfecțiunii cadrului legislativ (responsabilitățile sunt definite insuficient sau necorespunzător). De aceea, în prim plan este obiectivul îmbunătățirii cadrului legislativ ce reglementează activitatea instituției.

Un prim pas ar fi includerea modificărilor necesare în legea actuală de bază care abilitază activitatea Inspecției – Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.96. De asemenea, va fi necesar de a fi operate modificări în Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.92, Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010.

Ca consecință a acestor modificări, va fi necesar de aprobat modificările la Hotărârea Guvernului privind organizarea activității de inspecție financiară nr.1026 din 02.11.2010.

Deși activitatea Inspecției ar trebui să fie reglementată prin lege, identificarea unui suport legislativ pentru adoptarea unei astfel de legi separate este nereală.

Odată cu alocarea fondurilor externe, ca rezultat al integrării Republicii Moldova în UE, Inspecția va fi investită cu inspecția folosirii corespunzătoare a acestora, ceea ce de asemenea va fi necesară modificarea cadrului legislativ.

2) Creșterea eficienței activității de inspecție.

Luând în considerare procesul de implementare a controlului financiar public intern și a auditului extern, se propune o serie de reforme operaționale menite să îmbunătățească propriile mecanisme de funcționare, inclusiv:

- procedurile, practicile și metodele de inspecție (control) financiară vor fi modernizate pentru a asigura o mai mare concentrare pe zone cu un grad înalt de risc;
- dezvoltarea în continuare a planificării activității de inspecție în baza analizei criteriilor de risc;
- îmbunătățirea calității raportării.

Pentru a obține îmbunătățirea eficienței activității, va fi necesară o analiză detaliată a consecințelor dezvoltării activității CFPI și posibilul impact al acesteia asupra metodelor de lucru ale Inspecției.

3) Îmbunătățirea imaginii publice a instituției cu scopul sporirii vizibilității acesteia.

Îmbunătățirea se va obține prin crearea unei pagini web proprii, implicit cu obținerea din partea Ministerului Finanțelor a aprobării și susținerii în această dezvoltare, precum și în aranjamentele privind desfășurarea diferitor comunicate și

conferințe de presă (lucru care va necesita și modificări în HG/1026 – informații despre o astfel de activitate de promovare).

Se vor efectua sondaje privind opinia și modul în care piața actuală de utilizatori percepe activitatea Inspecției și rapoartele sale.

Totodată, îmbunătățirea imaginii publice a Inspecției ar avea loc odată cu identificarea pîrghiilor eficiente de compensare a cheltuielilor neregulate și abuzive constatate în cadrul inspectărilor (controalelor) financiare efectuate.

4) Dezvoltarea structurii organizatorice și a personalului.

Aceasta ar putea include, eventual, o posibilă reorganizare a Inspecției, inclusiv o revizuire a organizării structurilor teritoriale, instruire în domeniul tehnologiilor informaționale, contabilitate, abilități analitice/abilități de investigație, antrenarea experților de specialitate, dezvoltarea sistemelor de tehnologii informaționale, precum arhivarea electronică și o bază de date electronică pentru a îmbunătăți eficiența activității Inspecției, schimbul de experiență internă și externă.

5) Îmbunătățirea cooperării cu organele externe.

Acest obiectiv presupune amplificarea colaborării cu celelalte instituții cu atribuții de control, precum: din domeniul serviciilor sociale, sănătății, impozitelor, cu atribuții de control din alte țări, Curtea de Conturi, organele de drept și structurile Ministerului Finanțelor

De asemenea, dacă în viitor domeniul de competență a Inspecției va include inspectarea fondurilor externe, va fi necesară dezvoltarea cooperării externe cu autoritățile relevante din Uniunea Europeană.

4. EVALUAREA ȘI DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR

Întru eficientizarea activității, asigurarea realizării obiectivelor Inspecției pe anii 2014-2016 și obținerea unor performanțe pe măsură, reieșind din atribuțiile Inspecției, sunt necesare următoarele:

- la nivel organizațional:

- introducerea în cadrul Inspecției a unei structuri cu funcție de suport în tehnologii informaționale;
- organizarea schimbului de experiență privind cele mai bune practici europene cu alte țări pe unele domenii de activitate;
- asistență tehnică și financiară la reînnoirea soft-urilor analitice, majorarea numărului căilor de acces și asistență consultativă privind utilizarea soft-urilor.

- la nivel individual:

- asistență financiară și consultativă în instruirea angajaților antrenați în domeniul analitic în instituțiile specializate din străinătate și autoritățile similare cu experiență în domeniu;
- asistență tehnică, financiară și consultativă în instruirea angajaților;
- organizarea cursurilor de studiere a limbilor moderne.

5. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Programul de dezvoltare strategică a Inspecției pentru anii 2014-2016 va fi implementat prin intermediul programului anual de activitate a Inspecției. Acest program va utiliza obiectivele stipulate în PDS, în baza cărora vor fi formulate acțiunile și rezultatele anuale concrete, constituind instrumentul principal pentru organizarea operațională a activității și baza pentru monitorizarea și evaluarea anuală a PDS.

Monitorizarea va urmări respectarea programului anual, iar indirect a PDS, și va identifica cauzele eventualelor insuccese, precum și va propune acțiunile corective necesare pentru îmbunătățirea performanței operaționale. Monitorizarea va trebui să confirme că anumite activități anuale se realizează și că ele produc rezultatele scontate sau, după caz, să sugereze măsurile corective ce urmează a fi întreprinse.

Pentru monitorizarea activității se vor utiliza sistemul intern de raportare deja existent în cadrul Inspecției. Astfel, în funcție de activitate, sistemul de raportare poate diferenția și include rapoarte/raportare trimestrială, semestrială și anuală.

Monitorizarea și evaluarea activităților preconizate în PDS se va efectua trimestrial de către Direcției sinteză, asistență juridică și control intern în baza rapoartelor prezentate de către subdiviziunile structurale.

Actualizarea/modificarea PDS este preconizată să fie efectuată doar în cazul în care această necesitate va deriva din Raportul anual privind rezultatele activității Inspecției sau în cazul modificării substanțiale a priorităților de politici publice la nivel național. Modificările respective vor fi argumentate și coordonate cu Ministerul Finanțelor.